
dinsdag 28 augustus

TivoliVredenburg, Hertz

17.00 uur

JOÃO PAIXÃO
LAILA CATHLEEN NEUMAN
M.M.V. VAN SWIETEN SOCIETY
ROUSSEAU'S MELODRAMA
PYGMALION

60 minuten

João Luís Veloso Paixão *Pygmalion*

Laila Cathleen Neuman *Galathée*

Jed Wentz coach historisch acteren

Maria Gullstam dramaturgie

Magnus Schneider advies dramaturgie

Petra Dotlačilová advies kostuums

Van Swieten Society

Rebecca Huber en Sara DeCorso viool

Bernadette Verhagen altviool

Rebecca Rosen cello

Mark Tatlow muzikale leiding

Tekst: **Jean-Jaques Rousseau** 1712-1778

Muziek: **Horace Coignet** 1735-1821

Pygmalion. Scène lyrique (1762)

TEKSTEN

PYGMALION. SCÈNE LYRIQUE

Le théâtre représente un atelier de sculpteur. Sur les côtés on voit des blocs de marbre, des groupes, des statues ébauchées. Dans le fond est une autre statue cachée, sous un pavillon, d'une étoffe légère et brillante, orné de crépines et de guirlandes.

Pygmalion assis et accoudé rêve dans l'attitude d'un homme inquiet et triste; puis se levant tout à coup, il prend sur une table les outils de son art, va donner par intervalles quelques coups de ciseau sur quelquesunes de ses ébauches, se recule et regarde d'un air mécontent et découragé.

Pygmalion

Il n'y a point là d'âme ni de vie; ce n'est que de la pierre. Je ne ferai jamais rien de tout cela.

Ô mon génie, où es-tu? mon talent qu'es-tu devenu? Tout mon feu s'est éteint, mon imagination s'est glacée, le marbre sort froid de mes mains.

Pygmalion, ne fais plus des dieux: tu n'es qu'un vulgaire artiste ... Vils instruments qui n'êtes plus ceux de ma gloire, allez, ne déshonorez point mes mains.

Il jette avec dédain ses outils, puis se promène quelque temps en rêvant les bras croisés.

Que suis-je devenu? quelle étrange révolution s'est faite en moi?..

Tyr, ville opulente et superbe, les monuments des arts dont tu brilles ne m'attirent plus, j'ai perdu le goût que je prenais à les admirer: le commerce des artistes et des philosophes me devient insipide, l'entretien des peintres et des poètes est sans attrait pour moi, la louange et la gloire n'élèvent plus mon âme, les éloges de ceux qui en recevront de la postérité ne me touchent plus; l'amitié même a perdu pour

Een atelier van een beeldhouwer. Links en rechts op het toneel zien we blokken marmeer en groepen ruw uitgehakte beelden. Op de achtergrond wordt een beeld aan het zicht onttrokken door een kleed, haast een tent van lichte, glimmende stof, versierd met franje en slingers.

Pygmalion zit, leunend op zijn elbogen, en kijkt bezorgd en bedroefd. Plots staat hij op, pakt zijn gereedschap van een tafel en begint met tussenpozen te beitelen aan een van zijn ruwe blokken. Hij stapt terug om zijn werk te bekijken en kijkt ontevreden en ontmoedigd.

Pygmalion

Het heeft geen ziel, er zit geen leven in. Het is niets dan steen. Ik zal nooit iets maken uit dit alles.

O mijn genie, waar ben je? Wat is er met mijn talent gebeurd? Mijn vuur is gedoofd. Mijn verbeelding is bevroren. Het marmer blijft koud onder mijn handen.

Pygmalion, maak geen goden meer: je bent maar een gewone kunstenaar. Verachtelijk gereedschap, je brengt me niet langer roem, verneder mijn handen niet!

Met een gebaar van verachting gooit hij zijn werktuigen neer, en ijsbeert een tijdje gedachteloos heen en weer, zijn armen over elkaar.

Wat is er van me geworden? Wat is deze vreemde verandering in mij? Tyrus, jij trotse, weelderige stad, de glans van jouw grote kunstwerken boeit me niet langer. Ik heb mijn bewondering verloren. Het gezelschap van kunstenaars en filosofen is smakeloos geworden. Gesprekken met schilders en dichters bekoren me niet meer. Eer en roem verheugen me niet langer. De eerbewijzen van mensen die door het nageslacht zelf geprezen zullen worden, ontroeren me niet. Zelfs vriend-

moi ses charmes.

Et vous, jeunes objets, chefs-d'œuvre de la nature que mon art osait imiter, et sur les pas desquels les plaisirs m'attiraient sans cesse, vous mes charmants modèles qui m'embrasiez à la fois des feux de l'amour et du génie, depuis que je vous ai surpassés, vous m'êtes tous indifférents.

II s'assye et contemple tout autour de lui.

Retenu dans cet atelier par un charme inconcevable, je n'y sais rien faire, et je ne puis m'en éloigner. J'erre de groupe en groupe, de figure en figure, mon ciseau faible, incertain ne reconnaît plus son guide: ces ouvrages grossiers restés à leur timide ébauche ne sentent plus la main qui jadis les eût animés ...

II se lève impétueusement.

C'en est fait, c'en est fait; j'ai perdu mon génie ... Si jeune encore! je survivis à mon talent.

Mais quelle est donc cette ardeur interne qui me dévore? Qu'aïje aije en moi qui semble m'embraser? Quoi! dans la langueur d'un génie éteint sent-on ces émotions, sent-on ces élans des passions impétueuses, cette inquiétude insurmontable, cette agitation secrète qui me tourmente et dont je ne puis démêler la cause?

J'ai crainé que l'admiration de mon propre ouvrage ne causât la distraction que j'apportais à mes travaux; je l'ai caché sous ce voile ... mes profanes mains ont osé couvrir ce monument de leur gloire. Depuis que je ne le vois plus, je suis plus triste, et ne suis pas plus attentif.

Qu'il va m'être cher, qu'il va m'être précieux, cet immortel ouvrage! Quand mon esprit éteint ne produira plus rien de grand, de beau, de digne de moi, je montrerai ma Galathée, et je dirai: voilà mon

schap heeft voor mij alle charme verloren. En waar het jullie betreft – jullie, de jonge meesterwerken van de natuur die mijn kunst durfde imiteren en waarvan het plezier mij jullie constant deed volgen – jullie, mijn lieve modellen die me in vuur en vlam konden zetten van liefde en genie tegelijk – nu ik jullie voorbij gegaan ben, laten jullie mij onverschillig.

Hij zit neer en staart om zich heen.

Vastgehouden in dit atelier als door een onbegrijpelijke toverspreuk kan ik niets doen, ik kan niet weggomen.

Ik dwaal van groep naar groep, van beeld naar beeld, mijn beitel is zwak, onzeker herkent het niet zijn leidende hand. Deze ruwe werken, haast nog vormeloze blokken, kunnen de aanraking niet voelen die hen eens tot leven gebracht zou hebben.

Plots staat hij op.

Het is allemaal voorbij. Ik heb mijn genie verloren. En nog zo jong! Ik heb mijn talent overleefd.

Maar wat is dan die innelijke passie die mij verteert? Wat lijkt er in mij te flikkeren? Voelt een uitgebrand, verdoofd genie zulke emoties? Zulke uitbarstingen van onstuimige passie? Deze oncontroleerbare rusteloosheid, deze geheime opwinding die me kwelt, zonder te weten waarom?

Ik was bang dat mijn bewondering voor mijn eigen creaties me afleidde van mijn werk. Daarom verborg ik het onder deze sluier... Mijn goddeloze handen durfden dit monument van hun glorie toe te dekken. Nu ik het niet meer zie, ben ik des te bedroefder, maar ik ben niet aandachtiger.

Dit onsterfelijke werk zal mij zo dierbaar zijn! Nu mijn levenloze geest geen ander werk zal scheppen dat groots of prachtig of waardevol is, zal ik mijn Galathea tonen, en ik zal zeggen: dit is mijn werk!

ouvrage.

Ô ma Galathée! quand j'aurai tout perdu tu me resteras, et je serai consolé.

Il s'approche du pavillon, puis se retire, va, vient, et s'arrête quelquefois à le regarder en soupirant.

Mais pourquoi la cacher? Qu'est-ce que j'y gagne? Réduit à l'oisiveté, pourquoi m'ôter le plaisir de contempler la plus belle de mes oeuvres?... Peut-être y reste-t-il quelque défaut que je n'ai pas remarqué; peut-être pourrai-je encore ajouter quelque ornement à sa parure; aucune grâce imaginable ne doit manquer à un objet si charmant ... peut-être cet objet ranimera-t-il mon imagination languissante. Il la faut revoir, l'examiner de nouveau. Que dis-je? Eh! je ne l'ai point encore examinée: je n'ai fait jusqu'ici que l'admirer.

Il va pour lever le voile, et le laisse retomber comme effrayé.

Je ne sais quelle émotion j'éprouve en touchant ce voile; une frayeur me saisit; je crois toucher au sanctuaire de quelque divinité. Pygmalion, c'est une pierre; c'est ton ouvrage; ... qu'importe? On sert des dieux dans nos temples qui ne sont pas d'une autre matière, et n'ont pas été faits d'une autre main.

Il lève le voile en tremblant, et se prosterne. On voit la statue de Galathée posée sur un piédestal fort petit, mais exhausé par un gradin de marbre, formé de quelques marches demi-circulaires.

Ô Galathée! recevez mon hommage. Oui je me suis trompé: j'ai voulu vous faire nymphe, et je vous ai fait déesse. Vénus même est moins belle que vous. Vanité, faiblesse humaine! Je ne puis me lasser d'admirer mon ouvrage; je m'enivre d'amour-propre; je m'adore dans ce que

O, mijn Galathea! Wanneer ik alles heb verloren, zul jij nog bij me zijn, en zal ik me getroost voelen.

Hij nadert de 'tent' en trekt zich terug. Hij komt en gaat, stopt dan om te kijken en zuchten.

Maar waarom verbergen? Wat heb ik daar aan? Nu ik ben gereduceerd tot ledigheid, waarom zou ik mezelf het plezier onthouden, van het aanschouwen van mijn mooiste werk? Misschien is er nog een foutje dat ik niet eerder heb gezien. Misschien kan ik nog iets toevoegen aan haar tooi. Er mag geen denkbare gratie ontbreken aan zo'n mooi ding. Misschien wekt zij wel mijn kwijnende verbeelding terug tot leven...

Ik moet haar weer zien, haar onderzoeken. Nee, wat zeg ik! Tot dusver heb ik haar nog niet onderzocht, tot nu toe heb ik haar alleen bewonderd.

Hij staat op het punt om de sluier op te lichten, maar laat die vallen alsof hij bang is.

Ik weet niet welke emoties ik voel wanneer ik deze sluier aanraak. Ik ben in de greep van angst. Ik geloof dat ik de heiligheid van iets goddelijks betast. Dit is een steen, Pygmalion. Dit is jouw werk. Maar wat maakt het uit? In onze tempels dienen we goden die niet anders zijn: gemaakt van hetzelfde materiaal, door dezelfde mensenhand.

Trillend licht hij het doek op, en buigt. We zien het beeld van Galathea, op een heel klein voetstuk, bovenop een marmereen verhoging gemaakt met treden in een halve cirkel.

Galathea! Ontvang mijn eerbetoen. Ja, ik heb een fout gemaakt. Ik wilde een nymf maken, maar het werd een godin. Zelfs Venus is niet zo mooi als jij. IJdelheid, de menselijke zwakte! Ik krijg geen genoeg om mijn werk te bewonderen. Ik ben dronken van trots. Ik bewonder

j'ai fait ... Non, jamais rien de si beau ne parut dans la nature; j'ai passé l'ouvrage des dieux ...

Quoi! Tant de beautés sortent de mes mains? Mes mains les ont donc touchées? ... ma bouche a donc pu...

... Je vois un défaut. Ce vêtement couvre trop le nu; il faut l'échancrer davantage; les charmes qu'il recèle doivent être mieux annoncés.

Il prend son maillet et son ciseau; puis s'avançant lentement, il monte en hésitant les gradins de la statue qu'il semble n'oser toucher. Enfin, le ciseau déjà levé, il s'arrête...

Quel tremblement! quel trouble!... Je tiens le ciseau d'une main mal assurée ... je ne puis ... je n'ose ... je gêterai tout.

Il s'encourage, et enfin présentant son ciseau il en donne un seul coup, et saisi d'effroi il le laisse tomber en poussant un grand cri.

Dieux! je sens la chair palpitante repousser le ciseau!...

Il redescend tremblant et confus.

... vaine terreur, fol aveuglement!... Non ... je n'y toucherai point; les dieux m'épouvantent. Sans doute elle est déjà consacrée à leur rang.

Il la considère de nouveau.

Que veux-tu changer? regarde; quels nouveaux charmes veux tu lui donner?... Ah! c'est sa perfection qui fait son défaut ... Divine Galathée! moins parfaite il ne te manquerait rien ...

Tendrement.

Mais il te manque une âme: ta figure ne peut s'en passer.

mezelf in het object dat ik heb gemaakt. Nee, niets dat zo mooi is bestond ooit in de natuur. Ik ben de schepping van de goden voorbij gestreefd.

Echt? Ontstond zoveel schoonheid door mijn handen? Mijn handen hebben het aangeraakt? Was mijn mond in staat om... Ik zie een fout! Deze kleding bedekt te veel naakt, het moet lager gesneden worden. De charmes die worden bedekt, moeten beter voorgesteld worden.

Hij neemt de hamer en beitel, en komt naderbij. Aarzelend beklimt hij de treden, maar lijkt niet in staat om het beeld aan te raken. Tenslotte, met de beitel gegeven, stopt hij.

Wat een toestand! Ik beef! Ik kan de beitel zo niet vasthouden. Ik kan niet... ik durf niet... ik zal alles verpesten.

Hij verzamelt zijn moed en hakt éénmaal met zijn beitel. Maar door angst overmand laat hij hem vallen en slaakt een kreet.

Grote goden! Het voelt alsof de beitel wordt weggeduwd door trillend vlees!

Hij stapt van de verhoging, bevend en verward.

Vergeefse angst, dwaze blindheid! Nee, ik zal het niet aanraken. De goden beangstigen mij. Zonder twijfel is zij al geheiligd onder hen.

Hij bekijkt haar eens opnieuw.

Wat wil je veranderen? Kijk! Welke nieuwe bekoorlijkheden wil je haar geven? Ah! Haar perfectie is haar fout! Goddelijke Galathea! Iets minder perfect zou haar niets meer mankeren.

Teder.

Maar je hebt geen ziel. Je moet een ziel hebben.

Avec plus d'attendrissement encore.

Que l'âme faite pour animer un tel corps doit être belle!

Il s'arrête longtemps. Puis retournant s'asseoir il dit d'une voix lente et changée.

Quels désirs osé-je former? Quels voeux insensés! qu'est-ce que je sens?... Ô ciel! le voile de l'illusion tombe, et je n'ose voir dans mon coeur: j'aurais trop à m'en indigner.

Longue pause dans un profond accablement.

... Voilà donc la noble passion qui m'égare! c'est donc pour cet objet inanimé que je n'ose sortir d'ici!... un marbre! une pierre! une masse informe et dure, travaillée avec ce fer!...
Insensé, rentre en toi-même; gémis sur toi; vois ton erreur, vois ta folie. ... mais non...

Impétueusement.

Non, je n'ai point perdu le sens; non, je n'extravague point; non, je ne me reproche rien.
Ce n'est point de ce marbre mort que je suis épris, c'est d'un être vivant qui lui ressemble, c'est de la figure qu'il offre à mes yeux. En quelque lieu que soit cette figure adorable, quelque corps qui la porte, et quelque main qui l'ait faite, elle aura tous les voeux de mon coeur. Oui, ma seule folie est de discerner la beauté, mon seul crime est d'y être sensible: il n'y a rien là dont je doive rougir.

Moins vivement, mais toujours avec passion.

Quels traits de feu semblent sortir de cet objet pour embraser mes sens et retourner avec mon âme à leur source! Hélas! il reste

Met nog meer tederheid.

Hoe mooi moet de ziel zijn die zo'n lichaam het leven kan geven!

Hij wacht lange tijd. Hij keert terug naar zijn stoel en zegt, met gespannen stem:

Wat durf ik te verlangen? Dit zijn krankzinnige wensen! Wat is dit gevoel? O hemel! De sluier van illusie valt en ik durf niet te zien wat er in mijn hart is. Ik zou me te veel schamen.

Een lange pauze, in grote neerslachtigheid.

Dus het is de nobele passie die me misleidt! Dus ik durf deze kamer niet uit vanwege dit levenloze object! Een blok marmer! Een steen! Een harde, vormeloze massa, bewerkt met een beitel!
Jij idioot, kom eens bij zinnen. Beklaag je situatie. Zie je fouten in, je dwaasheid, maar nee...

Onstuimig.

Nee, ik ben niet gek geworden. Nee, ik overdrijf niet. Nee, ik heb mezelf niets te verwijten. Ik ben niet verliefd op dit dode marmer, maar op een levend wezen dat erop lijkt. Ik ben verliefd op de vorm voor mijn ogen. Waar dit mooie gezicht ook mag wezen, welk lichaam het bezit, en welke hand het ook gemaakt heeft, dit wezen is waarnaar mijn hart verlangt. Ja! Mijn enige dwaasheid is dat ik schoonheid kan waarnemen. Mijn enige misdrijf is dat ik er gevoelig voor ben. Maar dat is niets om je voor te schamen.

Minder intens maar nog steeds gepassioneerd.

Wat voor vlagen van vuur lijken er uit dit beeld te slaan, die mijn zintuigen ontsteken en met mijn ziel lijken terug te keren

immobile et froid, tandis que mon coeur embrasé par ses charmes voudrait quitter mon corps pour aller échauffer le sien. Je crois dans mon délire pouvoir m'élancer hors de moi; je crois pouvoir lui donner ma vie et l'animer de mon âme. Ah que Pygmalion meure pour vivre dans Galathée! ... Que dis-je, ô Ciel! Si j'étais elle je ne la verrais pas, je ne serais pas celui qui l'aime! Non, que ma Galathée vive, et que je ne sois pas elle. Ah! que je sois toujours un autre pour vouloir toujours être elle; pour la voir, pour l'aimer, pour en être aimé ...

Transport.

Tourments, voeux, désirs, rage, impuissance, amour terrible, amour funeste ... oh tout l'enfer est dans mon coeur agité ... Dieux puissants, dieux bienfaisants; dieux du peuple, qui connûtes les passions des hommes, ah vous avez tant fait de prodiges pour de moindres causes! voyez cet objet, voyez mon coeur, soyez justes et méritez vos autels!

Avec un enthousiasme plus pathétique.

Et toi, sublime essence qui te caches aux sens et te fais sentir aux coeurs, âme de l'univers, principe de toute existence; toi qui par l'amour donnes l'harmonie aux éléments, la vie à la matière, le sentiment aux corps, et la forme à tous les êtres; feu sacré, céleste Vénus par qui tout se conserve et se reproduit sans cesse; ah! où est ton équilibre? où est ta force expansive, où est la loi de la nature dans le sentiment que j'éprouve, où est ta chaleur vivifiante dans l'inanité de mes vains désirs? Tous tes feux sont concentrés dans mon coeur et le froid de la mort reste sur ce marbre; je péris par l'excès de vie qui lui manque.

naar hun bron! Ach! Ze is nog steeds koud en roerloos, terwijl haar charme mijn hart in vuur en vlam zet, alsof mijn lichaam het hare moet verwarmen.

In deze ijzende koorts is het alsof ik mezelf uit mijn lichaam kan gooien, alsof ik haar mijn leven kan geven, mijn ziel in haar kan blazen. O, laat Pygmalion sterven, om in Galathea voort te leven! Wat zeg ik? Hemel! Als ik Galathea was, dan zou ik haar niet langer zien, niet langer degene zijn die haar liefheeft! Nee, laat Galathea leven, en dat ik niet Galathea ben. O! Laat me altijd iemand anders zijn, om voor altijd haar te willen zijn, haar te zien, haar te liefhebben, geliefd worden door haar...

Vervoerd van verlangen.

Kwellingen, verlangen, wensen, woede, onmacht, vreselijke liefde, dodelijke liefde... O, de hele hel bevindt zich in mijn opgewonden hart... Machtige goden, vriendelijke goden! Goden van de mensen, die de passies van de mensen kennen... ach! jullie die zulke wonderen hebben gedaan om mindere dingen! Zie dit object, zie mijn hart. Wees rechtvaardig, en verdien je altaren!

Mog steeds met enthousiasme, maar met meer pathos.

En jij, het sublieme wezen dat zich verbergt voor de zinnen en zich in onze harten doet voelen, ziel van het universum, bron van alle bestaan, jij die door liefde harmonie geeft aan de elementen, leven aan materie, gevoel aan het lichaam, vorm aan alle wezens: heilig vuur, hemelse Venus door wie alles wordt bewaard en vermenigvuldigd, voor altijd, ach! Waar is je evenwicht? Waar is je expansieve macht, waar is de wet der natuur in het sentiment dat ik voel, waar is je verkwikkende hitte in de leegheid van mijn ijdele verlangens? Al je vuren zijn in mijn hart geconcentreerd en de kou van de dood

Hélas! je n'attends point un prodige; il existe, il doit cesser; l'ordre est troublé, la nature est outragée; rends leur empire à ses lois, rétablis son cours bienfaisant et verse également ta divine influence. Oui, deux êtres manquent à la plénitude des choses, partage-leur cette ardeur dévorante qui consume l'un sans animer l'autre; c'est toi qui formas par ma main ces charmes et ces traits qui n'attendent que le sentiment et la vie; donne-lui la moitié de la mienne, donne-lui tout, s'il le faut, il me suffira de vivre en elle. Ô toi qui daignes sourire aux hommages des mortels, ce qui ne sent rien ne t'honore pas; étends ta gloire avec tes oeuvres; déesse de la beauté, épargne cet affront à la nature qu'un si parfait modèle soit l'image de ce qui n'est pas.

Il revient à lui par degrés avec un mouvement d'assurance et de joie.

Je reprends mes sens. Quel calme inattendu! quel courage inespéré me ranime! Une fièvre mortelle embrasait mon sang; un baume de confiance et d'espoir court dans mes veines; je crois me sentir renaître. Ainsi le sentiment de notre dépendance sert quelquefois à notre consolation. Quelque malheureux que soient les mortels, quand ils ont invoqué les dieux, ils sont plus tranquilles ... Mais cette injuste confiance trompe ceux qui font des vœux insensés ... Hélas! en l'état où je suis on invoque tout et rien ne nous écoute; l'espoir qui nous abuse est plus insensé que le désir. Honteux de tant d'égarements je n'ose plus même en contempler la cause. Quand je veux lever les yeux sur cet objet fatal, je

blijft in het marmer. Ik ga ten onder aan het gebrek aan leven.

Ach! Ik verwacht geen wonder. Het bestaat, het moet eindigen. De rangorde is verstoord, de natuur is woest. Geef de natuurwetten hun rijk terug, herstel het goede verloop van de natuur, en giet je goddelijke invloed op dezelfde manier uit over ons.

Ja, twee wezens ontbreken in de volheid der dingen, ze delen de verslindende passie die de een verteert zonder de ander te bezielen. Jij bent het die door mijn hand vorm gaf aan deze charmes en deze eigenschappen die alleen nog wachten op gevoel en leven: geef haar het halve van mij, of geef haar alles als het moet, het is voor mij voldoende om door haar te leven. O, jij die het zich verwaardigt te glimlachen om de eerbewijzen van de stervelingen, elk wezen dat niets voelt kan jou niet eren. Vergroot je glorie met je werken! Godin van de schoonheid, bespaar de natuur deze belediging, waardoor zo'n perfect model slechts een afbeelding blijft van wat niet in het echt bestaat.

Met een beweging van vertrouwen en vreugde komt hij beetje bij beetje weer tot zichzelf.

Ik kom weer bij zinnen. Wat een onverwachte kalmte! Ik herleef door een onvoorziene moed. Een dodelijke koorts was mijn bloed aan het verbranden, maar nu vloeit een balsem van vertrouwen en hoop door mijn aderen. Ik geloof dat ik word herboren.

Dit is hoe het gevoel van afhankelijkheid soms ook onze troots is. Hoe ongelukkig wij stervelingen zijn, nadat we de goden hebben aangeroepen, worden we kalmer. En toch kan dit onbillijke vertrouwen hen bedriegen die zinloze wensen hebben... Ach! Wanneer we er zo aan toe zijn, roepen we iedereen aan, maar niemand hoort ons. De hoop die ons misleidt, is nog betekenislozer dan ons verlangen. Beschaamd als ik ben door mijn verstrooi-

sens un nouveau trouble, une palpitation me suffoque, une secrète frayeur m'arrête...

Ironie amère.

... Eh! regarde, malheureux; deviens intrépide; ose fixer une statue.

Il la voit s'animer, et se détourne saisi d'effroi et le coeur serré de douleur.

Qu'ai-je vu? Dieux! qu'ai-je cru voir? Le coloris des chairs, un feu dans les yeux, des mouvements même ce n'était pas assez d'espérer le prodige; pour comble de misère, enfin, je l'ai vu ...

Excès d'accablement.

Infortuné, c'en est donc fait ... ton délire est à son dernier terme ... ta raison t'abandonne ainsi que ton génie!... Ne la regrette point, ô Pygmalion! Sa perte couvrira ton opprobre ...

Vive indignation.

Il est trop heureux pour l'amant d'une pierre de devenir un homme à visions.

Il se retourne et voit la statue se mouvoir et descendre elle-même les gradins par lesquels il a monté sur le piédestal. Il se jette à genoux et lève les mains et les yeux au ciel.

Dieux immortels! Vénus! Galathée! ô prestige d'un amour forcené.

Galathée se touche et dit.

Moi.

de staat, durf ik zelfs niet langer naar de oorzaak ervan te kijken. Wanneer ik mijn ogen wil opslaan naar dit dodelijke object, voel ik me opnieuw bezwaard, een siddering verstikt me, een heimelijke angst remt mij.

Bittere ironie.

Welnu. Kijk, jij ellendeling. Word moedig en durf naar een beeld te kijken.

Hij ziet het beeld tot leven komen en wendt zich af, gegrepen door angst, zijn hart vol pijn.

Wat zag ik? Goden! Wat denk ik dat ik zag! De kleur van vlees, een vuur in de ogen, zelfs beweging... het was niet genoeg om te hopen op een wonder. Het eindelijk te zien is de diepste ellende.

Uiterste verslagenheid.

Ongelukkige man, het is nu gedaan. Je waanzin heeft het laatste stadium bereikt. Je verstand heeft je verlaten, net als je genie al had gedaan! Heb geen spijt, Pygmalion. Je verloren verstand zal je schaamte verhullen.

Diepe vernedering.

Het is te veel geluk voor de geliefde van een steen, om een man van visioenen te worden.

Hij draait zich om, en ziet het beeld bewegen en van de treden afdalen die hij zojuist nog heeft beklommen. Hij valt op zijn knieën en kijkt op naar de hemel en heft zijn handen.

Onsterfelijke goden! Venus! Galathea! O machtige macht van een fanatieke liefde!

Galathea raakt zichzelf aan en zegt:

Ik.

Pygmalion transporté.

Moi!

Galathée se touchant encore.

C'est moi.

Pygmalion

Ravissante illusion qui passes jusqu'à mes oreilles, ah! n'abandonne jamais mes sens!

Galathée fait quelques pas et touche un marbre.

Ce n'est plus moi.

Pygmalion dans une agitation, dans des transports qu'il a peine à contenir, suit tous ses mouvements, l'écoute, l'observe avec une avidité attention qui lui permet à peine de respirer.

Galathée s'avance vers lui et le regarde; il se lève précipitamment, lui tend les bras, et la regarde avec extase. Elle pose une main sur lui; il tressaillit, prend cette main, la porte à son coeur, puis la couvre d'ardents baisers.

Galathée avec un soupir.

Ah! encore moi.

Pygmalion

Oui, cher et charmant objet; oui, digne chef-d'oeuvre de mes mains, de mon coeur et des dieux, c'est toi, c'est toi seule: je t'ai donné tout mon être; je ne vivrai plus que par toi.

Fin.

Pygmalion is ontroerd.

Ik!

Galathea raakt zichzelf nog een keer aan.

Dit ben ik.

Pygmalion

Heerlijke illusie, je bereikt zelfs mijn oren! O, verlaat nooit mijn zintuigen!

Galathea neemt een paar stappen en raakt een blok marmer aan.

Dit ben ik niet.

Pygmalion, in de grip van emoties die hij nauwelijks kan bedwingen, volgt haar bewegingen en luistert, kijkt, met een gretige aandacht die hem bijna de adem beneemt.

Galathea loopt naar hem toe en kijkt naar hem. Hij staat haastig op, strekt zijn armen naar hem uit, en kijkt haar opgetogen aan. Zij legt haar hand op hem. Hij siddert, neemt haar hand, legt die op zijn hart, bedekt die met vurige kussen.

Galathea, met een zucht.

Ach! Nog eens ik.

Pygmalion

Ja, lief, mooi ding. Ja, meesterwerk mijn handen waardig, van mijn hart en van de goden, dit ben jij, jij alleen. Ik heb je mijn hele wezen gegeven. Vanaf nu leef ik alleen door jou.

Einde.